

bo moral bolj povzdigniti se z realističnih tal kakor doslej, ako bo hotel prav uprizoriti verske ideje.

Predno se je dotiskalo poročilo o Germovih delih, smo imeli še priliko ogledati si poslednjo dosedanjo njegovo sliko, ki je ob enem tudi največja, poltretji meter dolga, in poldrugi meter visoka: „Ljubljanski občinski odbor pozdravlja cesarja dne 7. maja 1. 1895.“ To sliko mu je lani poveril mestni magistrat, in sedaj visi že v mestni dvorani. Ravno pred mestno hišo pozdravlja župan cesarja, mestni odborniki pa, vsi točno portretovani in zadeti, stojé v polkrogu za cesarjem. Natančnost, s katero so izdelane vse osebe in tudi konji, je čudovita, razvrščene so pa vse jako pregledno in jednotno. Tudi v tej sliki je pokazal Jos. Germ svojo moč kot portretist. Ker je obširen opis brez posnetka brezuspešen, omenjamo samo še kot čudno in nekoliko motečo stvar to, da se je na idealnem balkonu kot radovednega gledavca upodobil umetnik poleg sovrstne dame sam. Kakor nam je slika sicer ugajala, tako smo malo odobravalali to pritiklino, kakršne se pač nahajajo tudi pri drugih velikih umotvorih.

Ob koncu moremo sedaj deloma iz umetnikovih del, deloma iz njegovih izjav povzeti temeljne in vodilne njegove nazore o slikarski umetnosti. „Priroda mu je voditeljica, razum pa vladar. Slikarstvo je danes na tako visoki stopinji dovršenosti, ker je izpopolnilo tehniko, in to je izpopolnilo po prirodi. Zato mora ta biti umetniku glavni vzor. Komur je vzor morda kak velik umetnik, ta se je odrekel samostojnosti in individualnosti, ta ne bo nikdar imel znatnega pomena v razvoju umetnosti. Rad pa tudi priznava, da ima umetnost še nalogo izraziti in utelesiti kako idejo. Kadar kaže idejo, tedaj pač ni vezan povsem na vzore v prirodi, ker bi s tem ideja mnogo trpela ali celo ugasnila. To velja zlasti v cerkveni umetnosti. Pravemu umetniku je na tem, da poda gledavcu življenje in resničnost v oblikah in v barvah, zato ne hrepeni po zunanjih uspehih ali efektihi.“

Tako smo sedaj podali, kolikor smo mogli, objektivno sliko našega umetnika in le to želimo, da bi mogli to sliko po vztrajnem napredovanju njegovem še večkrat razširiti in dopolniti.

V jesenski noči.

Jesenska noč, jesenska noč,
kako je črna tvoja moč!

Zapustil jaz sem miljen kraj,
o njem pa v tebi sanjam zdaj . . .

O dolu krasnem, o vaséh,
o poljih plodnih in vrtéh.

O cerkvah belih vrh gorá,
o sreči, ki je tam domá,

o ljudstvu blagem, ki težkó,
tako težkó je ž njim — slovó . . .

Kot v burni dobi mladih let
srca mi čustvo pôlje spet. —

Jesenska noč, jesenska noč,
kakó je črna tvoja moč!

M. O.